

קורס הנחיית קבוצות השתתפותית והובלת תהליכים

רקע

בעידן של מורכבות, חוסר וודאות ואתגרים חדשים, קיים צורך באסטרטגיות חדשניות להנחיה והובלת תהליכים משמעותיים לקבוצות וליחידים, שאינם יכולים להסתפק עוד בלימוד פסיבי ועבודה שבלונית-היררכית. כיום יותר מתמיד, אנשים משתוקקים לחוויה קבוצתית משמעותית ודינאמית במרחב הפיזי והווירטואלי, חוויה בה הם נראים במלואם, חוויה בה ניסיון החיים, הידע והיצירתיות שלהם הם אבני בניין מהותיות בעבודת הקבוצה. מנחים ומנחות זקוקים לכלים חדשים שיאפשרו לשמוע את כלל הקולות בקבוצה ולהוביל שיח משמעותי, כלים שייצרו אינטימיות, אמון ומרחב להתפתחות. הק"ה- הנחיית קבוצות השתתפותית, היא מערכת הפעלה חדשנית להנעה והובלה משותפת של קבוצות ותהליכים, שמורכבת מכלים, מתודולוגיות ומודלים, שנאספו ב-30 השנים האחרונות ממקומות שונים בעולם, ומאפשרים עבודת קבוצה מודעת ופורח.

במהלך הלימודים נחקור את כוחה של הקבוצה ונלמד לעצב תהליכים קבוצתיים משמעותיים. נכיר ונתרגל הנחיה השתתפותית, שיטות תקשורת וקבלת החלטות יעילות וגישות חדשניות ויצירתיות מכלל רחבי העולם להובלת תהליכים ופרויקטים. נתייחס כמובן גם לאתגרי התקופה, להנחיה וירטואלית ולעבודה קבוצתית בתנאים של מורכבות וחוסר וודאות. התוכנית תאפשר מרחב למידה להתנסות הן כמשתתפים והן כמנחים במגוון של כלים וסגנונות הנחיה. אסטרטגיות ההנחיה החדשניות שנלמד בקורס יעזרו לנו לחוות, לעצב ולהנחות מפגשים ותהליכים פיזיים ו-ווירטואליים יצירתיים, דינאמיים, מרתקים ויעילים שעובדים עם החכמה הקולקטיבית.

מטרות התוכנית

1. הכשרה באסטרטגיות חדשניות והשתתפותיות להנחיית מפגשים פיזיים ו-ווירטואליים יצירתיים, דינאמיים, מרתקים ויעילים
2. רכישת כלים ליצירת אמון, אינטימיות ושיח משמעותי שמובילים לתוצרים במרחב הפיזי והווירטואלי
3. היכרות עם ותרגול כלים ליצירת קבוצה תהליכית ומחויבת העובדת ומתפתחת יחד
4. הכשרת אנשי מקצוע מתחומים טיפוליים, חברתיים, ארגוניים וחינוכיים לעבודה עם קבוצות כמנחים ומובילי תהליכים
5. העצמה אישית וחיזוק הזהות המקצועית

אופן הלמידה:

הכשרה סדנאית וחוויתית, תיאורטית ויישומית- המפגשים יכללו התנסות וידע תיאורטי-שיטות ההנחיה והמתודולוגיות החדשניות ביותר בעולם-תרגול אישי וקבוצתי, למידת עמיתים

מבנה הלימודים

18 מפגשים של 5 שעות אקדמיות, סה"כ 90 שעות אקדמיות

מטלות: השתתפות פעילה בלפחות 80% מהמפגשים, התנסות בהנחיה קצרה במפגשי הפרקטיקום, תיכנון תהליך השתתפותי והנחייתו וכתובת תיעוד רפלקטיבי.

מרכזים אקדמיים

ז'קלינה ישעיה – יזמיית חברתית עם ניסיון של עשרים שנה בהדרכה, הנחייה ועשייה חברתית. ברזומה הלימודים שלה ניתן למצוא תואר ראשון בפסיכולוגיה וחינוך ממכללת תל-חי, תואר שני בעבודה סוציאלית מאוניברסיטת חיפה, תעודת מורת דרך של משרד התיירות ועשרות סדנאות והכשרות להנחייה בכלים חדשניים והשתתפויות. ז'קלינה עבדה בניהול פרויקטים חברתיים שונים, האחרון שבהם- ניהול מרכז מתנדבים בין לאומי העוסק בדו קיום ואקולוגיה במסגרת פרויקט "תן" של הסוכנות היהודית.

בשנת 2016 הקימה יחד עם ליאו נתנון את Beinco, חברת יעוץ והנחה התומכת בקהילות וארגונים בתהליך הגשמת החכמה הקולקטיבית שלהם ויצירה משותפת של שינוי חיובי, דרך סדנאות וסמינרים טרנספורמטיביים ותהליכי פיתוח ארגוני במרחב הפיזי והווירטואלי.

ליאו נתנון - חוקר, אוהב אדם ומורה. את העשור האחרון הוא הקדיש ללמידה, התנסות ועשייה בתחום של היווצרות של קבוצות אנשים, סוגי התקשורת וההתנהלות ביניהם. הוא ניהל וליווה ארגונים בחברה האזרחית, עבד עם קהילות מסוגים שונים, והוביל תהליכים חינוכיים. הוא פעיל וחוקר בתחומים של מחאות חברתיות וסביבתיות, דיאלוג יהודי-ערבי ויצירת תרבות אלטרנטיבית בישראל. ליאו ניהל את החממה החברתית-אקולוגית בבית הספר הדמוקרטי עינות ירדן, והנחה בתוכנית "סיפור ישראלי" של מכון הרטמן.

בעקבות העניין העמוק והסקרנות של ליאו בתהליכים אישיים, בין-אישיים וקבוצתיים הוא רכש כלים מתקדמים בעולם ההנחה ההשתתפותית, בסדנאות בארץ ובח"ל, במכון לחינוך דמוקרטי, במכללת תל חי (BA באלטרנטיבות חינוכיות ופילוסופיה) ובאוניברסיטה העברית (MA בניהול מלכ"רים וארגונים קהילתיים).

מלבד הניהול המשותף של Beinco, ז'קלינה וליאו מנחים בצוות המנחים הבין לאומי של תוכנית ה- changemakerXchange של Ashoka, והנחו בתוכנית Rise for Change של האו"ם ליזמים חברתיים. ז'קלינה גם מובילה ומנחה את תוכנית ה-changemakers היוקרתית של Kofi Annan Foundation בזינבה. BEINCO נבחר בשנת 2017 על ידי האו"ם כמיזם חברתי בעל פוטנציאל השפעה גלובלי.

שיטות ההנחה בהן עובדים ז'קלינה וליאו, מבוססות על התנסות והשתתפות, ומעודדות תקשורת אותנטית, יצירתיות, פרודוקטיביות ויצירה משותפת. לז'קלינה וליאו יש תשוקה עמוקה להנחה ואמונה שהשיטות שאספו יכולות ליצור שינוי אמיתי בארגונים וקהילות.

מתוך כך, החליטו ז'קלינה וליאו לחלוק את הידע שלהם ויצרו את תוכנית הלימודים הזו. **התוכנית מלמדת את שיטות ההנחה החדשניות ביותר הקיימות כיום, שחלקן מתחילות להגיע לישראל רק לאחרונה, ומאגדת אותן לקורס אינטגרטיבי אחד. זהו קורס חובה לכל מי שעובד/ת עם אנשים במציאות המורכבת של היום ושואפת/ת להגיע ולתחזק תהליכים קבוצתיים ברי-קיימא.**

למידע נוסף אודות BEINCO ומנחי התוכנית, היכנסו לאתר: www.beinco.org

כללי

- ימי לימוד: ראשון, בין השעות 16:00-20:00
- תחילת הלימודים - נובמבר
- 18 מפגשים של 5 שעות אקדמיות
- עלות שכר לימוד: 8,500 ₪
- עלות הרשמה: 350 ₪
- מספר המקומות מוגבל, פתיחת הקורס מותנית במספר מינימאלי של נרשמים
- דמי ההרשמה לא יוחזרו במקרה של ביטול לימודים ע"י הנרשם

מטלות

השתתפות פעילה בלפחות 80% מהמפגשים, התנסות בהנחיה קצרה במפגשי הפרקטיקום, תיכנון תהליך השתתפותי והנחייתו וכתובת תיעוד רפלקטיבי.

לפרטים נוספים ניתן לפנות לחטיבה ללימודי חוץ

5, 04-8181855, שלוחה

04-8181406

או במייל external@telhai.ac.il

תכנית מפגשי הקורס

מקבץ ראשון - כלים ליצירת קבוצה וסטינג		
1	יסודות א'	מה הופך קבוצות וארגונים לחכמים ומצליחים יותר? במפגש זה, המבוסס על מחקר שנערך במרכז לאינטליגנציה קבוצתית ב-MIT, נכיר את מאפייני הבסיס לקבוצה שמשתמשת בחכמה הקולקטיבית ועומדת ביעדים שהציבה לעצמה. נתרגל הקשבה עמוקה ופעילה, ונבין איך ניתן לשמוע את כל הקולות בחדר. בנוסף, נלמד מיומנויות של פתיחות וסגירת מפגש ליצירת מפגש משמעותי ואפקטיבי, יצירת חוזה קבוצתי ומשחק רציני (🎮)
2	יסודות ב'	מהי הנחיה השתתפותית ואיך זה עובד? במפגש זה נכיר את היסודות של הנחיה קלאסית ונחקור את משמעות הקבוצות בחיינו. נבין את אבני הבניין של הנחיה השתתפותית- המנחה כמארח/ת, הקבוצה והחכמה הקולקטיבית, ועבודה עם שאלות עוצמתיות כזרזי תובנות, חדשנות, שיח משמעותי ופעולה בקבוצה.
מקבץ שני - תקשורת ונוכחות בהנחיה ובקבוצה		
3	מיינדפולנס והחזקת מרחב	מהו אופן הנוכחות הרצוי במפגש הקבוצתי שלכם? מה התנאים המיטיבים שנוכל ליצור עבור הקבוצות שלנו? ואיך עושים את זה? מיינדפולנס הוא הבסיס ליכולת לשהות עם תכנים שעולים בנו ובקבוצה, להתייחס אליהם בצורה בלתי שיפוטית ולהוביל לפעולה מודעת ברמת העצמי, ברמת האינטראקציה הקבוצתית וברמת היצירה המשותפת. גישה זו עוברת כהשראה ליתר הקבוצה, והופכת את השיח לעמוק, אותנטי וגם יעיל יותר. במפגש נחקור יחד את הנושא של החזקת מרחב- מה אני מרגישה כשמחזיקים עבורי מרחב? מה ההבדל בין החזקת מרחב לבין שליטה בו? כיצד ניצור מרחב מיטבי? ואיך אני כמנחה מארחת את עצמי לפני שאני מארחת אחרים/ות?
4	תקשורת מקרבת ועבודה עם צרכים בקבוצה	איך מזהים ועובדים עם הצרכים השונים בקבוצה? במפגש זה נבין את כוחן של חוויות קודמות בקבוצה ואת השפעתן על הצרכים השונים שכל משתתף/ת בקבוצה מביא/ה ועל האופנים בהם ניתן לעבוד עימם. נכיר את הכלי של תקשורת מקרבת ונלמד לעבוד עם התנגדויות מתוך הבנה של הצרכים העומדים בבסיסן וההזדמנויות הטמונות בהן. נעמיק ביכולת האמפטיית כלפי עצמנו ואחרים.
5	שלבים ותפקידים בהתפתחות קבוצה	איך ננווט בצורה מיטבית בין שלבי ההתפתחות השונים של הקבוצה? במפגש זה נכיר מודלים שונים להבנת שלבי ההתפתחות של קבוצה, ביניהם מודל האקו-סייקל, ונכיר את התפקידים השונים שניתן לקחת בקבוצה. דרך המתודולוגיה של חקר מוקיר נבין מה מאפשר נוכחות מיטבית בקבוצה, וכיצד ניתן לנוע בין תפקידים שונים.
6	סדנא חיצונית בנושא הנחיה גראפית	כיצד נמקסם את השימוש במימד הויזואלי בתהליך קבוצתי? סמלים נושאים איתם משמעויות רבות כחלק מהזיכרון הקולקטיבי וחוויות חיינו. במפגש זה נלמד כיצד להשתמש במימד הויזואלי בצורה מיטבית ככלי שביכולתו לתמוך ולהעצים את יצירת הסטינג והתוכן, החזקת המרחב ומיקוד התהליך והשותפים אליו. חשיבה ויזואלית היא דמוקרטית מעצם טיבה, כיוון שהיא מאפשרת השתתפות בין תחומית וחוצה היררכיות. במפגש נלמד לבסס אוצר מילים ומושגים קבוצתי משותף, ונתרגל שימוש בסמלים ויזואליים לתמיכה בתהליך ההשתתפותי, לעידוד חשיבה שונה ולמתן הזדמנות לכל מחשבה לעלות.

מקבץ שלישי - כלים להובלת תהליכים בקבוצה ובארגון		
כיצד נוכל לגלות את עושר המתנות בקבוצה? ומהם האפקטים של הגילוי על הקבוצה?	המרחב הפתוח Open Space ככלי לגילוי החכמה הקולקטיבית בקבוצה	7
המרחב הפתוח הוא מתודה יצירתית וחדשנית לגילוי הכישרונות, היכולות והידע הטמונים ביחידים ובקבוצה, לנביעה של יצירתיות ושיתופי פעולה ולהתנסות באופן למידה מהנה ואפקטיבי. זו חגיגה של כאוס וסדר שאחריה הקבוצה משנה את פניה.	עיצוב תהליך השתתפותי	8+9+10
איך נעצב תהליך השתתפותי משמעותי ויעיל בהובלה משותפת?		
בשלושת המפגשים הללו נבין מה כל המידע שחשוב לאסוף לפני שנגישים לתכנן מפגש או תהליך השתתפותי, נתרגל טכניקות להעלאת רעיונות, קבלת בהירות, ופיתוח תהליכים ופרויקטים, נלמד את מודל שמונה הנשימות לעיצוב תהליך השתתפותי, ונעמיק ביסודות הליקוט-טכניקה השתתפותית שעוזרת לנו להציג ולהנגיש את תוצרי העבודה המשותפת ולשמור על הרלוונטיות שלהם בארגון. טכניקות אלה מאפשרות עבודת צוות יעילה, ותורמות ליצירת תוצרים טובים ומקיפים תוך זמן קצר, בסטינג נעים ומעודד יצירתיות המכיל את החכמה הקולקטיבית. נלמד איך לעצב תהליך מהנה בו כל המעורבים באים לידי ביטוי, מגיעים לתוצאות, ולא מדלגים על שלבים חשובים בדרך. חלק מהמפגשים במקבץ זה יתקיימו און ליין, על מנת להקנות את המיומנות של הנחיה השתתפותית ויצירתיות במרחב הווירטואלי.		
מה ניתן ללמוד ממנהיגות נחיל בטבע כהשראה לשיתופי פעולה?	סדנא חיצונית בנושא מנהיגות נחיל	11
מה ניתן ללמוד מהטבע על תנועה משותפת, איך נעים יחד גם באוטונומיה וגם בשיתוף? נלמד עקרונות של מנהיגות נחיל השואבת השראה מהטבע ונלמד על התנאים המיטביים לחכמה קולקטיבית. נקיים חשיבה בקבוצות קטנות על ההשלכות, האתגרים וההזדמנויות של הרעיונות הללו למערכות איתן אנו עובדים/ות.		
איך ננווט קבוצה או ארגון בתקופות של כאוס, חוסר וודאות ומורכבות? וכיצד מקבלים החלטה משותפת בצורה יעילה בנושא מורכב או טעון?	עבודה עם כאוס ומורכבות, וקבלת החלטות השתתפותית	12+13
במפגשים אלה ניפגש עם כאוס ויחסינו אליו, ונלמד טכניקות לניווט של עבודת קבוצה וארגון בתקופות של חוסר וודאות, באמצעות המתודולוגיות של scenario planning , סוציוקרטיה ו- design thinking . נלמד לפתח את הזמישות הקבוצתית (agility), להבין את התרחישים האפשריים, לשאול את כל השאלות שהצעה טובה לפעולה תענה עליהן ולבחור פעולות חזקות שיאפשרו לנו להמציא את עצמנו מחדש במציאות משתנה. שיטות אלה הן פורצות דרך בתחום של קבלת החלטות מעגלית, מהירה ויעילה, הנותנת מענה לצרכים של כלל הצדדים המעורבים בתהליך. הן יוצרות אמון בין חברי הקבוצה ובין אנשים בדרגים שונים, ומחזקות את היכולת של הקבוצה להנהיגה עצמית.		
מנהיגות נחיל כהשראה לשיתופי פעולה?	סדנא חיצונית בנושא אפיון קבוצה ובחירת מתודולוגיה	14
כיצד משתמשים ברמות המורכבות כדי לאפיין ולעצב תהליכים השתתפותיים? נחבר בין תיאוריות מורכבות וגישת המערכות לבין עיצוב תהליך. נלמד מודל לאפיון המסייע להבין מה התנועה שהתהליך השתתפותי מזמן ואילו מתודולוגיות יכולות להתאים עבורו. נעבוד בקבוצות בית וכל אחד/ת ייבחנו וישפרו את משימות הפרקטיקום שלו/ה לאור המודל.		

מקבץ רביעי – פרקטיקום ותהליכי סיום

<p>מפגשי הפרקטיקום מיועדים לעיצוב תהליכים והתנסות בכלים שנרכשו עד כה בקבוצות שונות בהן חברות המשתתפות.</p>	<p>פרקטיקום- התנסות בעיצוב והנחיית תהליכים משמעותיים בקבוצה</p>	<p>15+16+17</p>
<p>באיזה אופן נסיים תהליך משמעותי עם קבוצה, ונביע הערכה לקבוצה, לתהליך ולעצמנו? במפגש זה נחקור את שלב הסיום- שלב משמעותי בחיי הקבוצה. זהו שלב שחשוב להתכונן אליו, לעצב ולהנחות אותו ברגישות, מתוך כבוד למגוון התכנים והתהליכים שהתרחשו בקבוצה. כחלק מתהליך זה, דרכים שונות להבעת הערכה הן כלים עוצמתיים בידי מנחה הקבוצה ליצירת אינטגרציה בתהליכי הלמידה והרגש בקרב המשתתפים.</p>	<p>הנחיית תהליכי סיום והערכה</p>	<p>18</p>

***ייתכן שינוי בסדר המפגשים**